

29.10.4

90b → 92a (משנה ו)

1. ועשיתם אשה לה' עלה או זבח לפלא נדר או בנדבה או במעדיכם לעשות ריח ניחח לה' מן הבקר או מן הצאן: במדבר טו, ג
 2. וכי תעשה בן בקר עלה או זבח לפלא נדר או שלמים לה': במדבר טו, ח
 3. ודבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מקם קרבן לה' מן הצאן תקריבו את קרבונכם: ויקרא א, ב
 4. אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצנו לפני ה': ויקרא א, ג
 5. ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: ויקרא א, י
 6. כמספר אשר תעשו ככה תעשו לאחד כמספרם: במדבר טו, יב
 7. וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: ויקרא יד, י
 8. והעלה הפהן את העלה ואת המנחה המזבחה וכפר עליו הפהן וטהר: ויקרא יד, כ
 9. ויין לנסף רביעיית ההין תעשה על העלה או לזבח לכבש האחד: במדבר טו, ה
 10. וסל מצות סלת חלת בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן ומנחתם ונסקהם: במדבר ו, טו
 11. ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל המצות ועשה הפהן את מנחתו ואת נסכו: במדבר ו, יז
 12. ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים: במדבר טו, יא

- I נסכים requirement of משנה ו
- a נסכים all require קרבנות צבור
 - b חטאת ואשם and בכור, מעשר ופסח חטאת יחיד all require, except
 - i נסכים require מצורע חטאת ואשם Exception
- II עולה, נסכים for obligation of ברייתא v. 1 identifies
- a Additions: (via [זבח] תודה and (via זבח) שלמים)
 - i justification: inclusion of תודה – even though it has its own 40 loaves (more than 20 of obviously included → נזיר)
 - b Exclusions: פסח, חטאת ואשם, מעשר, בכור, נדר או נדבה excluded, via לפלא נדר או נדבה; since none of these can be brought voluntarily
 - i Yet: we don't exclude עולת ראייה and עולת שמחה – as שמחה includes those brought as חובות הרגל
 - c Exclusion: שעיירי חטאת, even though they are חובות הרגל, from v. 2 – בקר בן בקר was included above, singled out to teach that just as בן בקר is something which can be brought בנדר ונדבה, so with all – excluding חטאת עולת
 - d End of v2: excludes עולת העוף per ר' יאשיהו
 - i אין and בקר require both that v. 3 clarifies end of v. 2; excluded via זבח; end of v. 2 clarifies that v. 3 doesn't require both **אין and בקר**
 - ii Question: ר' יונתן (קללת אב ואם in re יחודי) of the opinion that listed items are always separate unless joined (קמ"ל – "יחדו")
 - 1 Answer: v. 3 "ומן הצאן" is tantamount to יחודי and would require (if he said להרי עלי עולה) to bring both – קמ"ל
 - iii Question: ר' יאשיהו holds (ibid) that listed items are all required – he should require end of v. 2 to clarify v. 3
 - 1 Answer: vv. 4 and 5 already clarify (at beginning of ויקרא) that an עולה has options – **אין or בקר**
 - 2 Answer: ר' יונתן that would be true if he explicated, but **קמ"ל** if he just said להרי עלי עולה, would require both – קמ"ל
 - e Analysis: no need for עולה, as נדר ונדבה already set up parameters
 - i Defense: without עולה, we would have parsed v. 1 as כולל ופרט and have included בכור ומעשר ופסח (not for חטא)
 - 1 But now: with עולה, we also exclude those, which are standing obligations
 - 2 And: כלל ופרט serve to include עולה, ולדות ותמורות קדשים and אשם which was set to graze (but was slaughtered סתם) and any קרבן which was slaughtered לשמו
 - ii Interpreting the numerous instances of או (vv. 1, 2, 9, 12) and v. 6:
 - 1 else, only liable if he brings both נדבה or נדר **קמ"ל** – נסכים only
 - (a) Note: ר' יונתן would interpret – if he brings נדר ונדבה together – only required to bring 1 נסכים
 - 2 only liable for 2 if he brings עולת נדר and שלמי נדבה (or inverse) – but if both are נדר or both are נדבה one would be sufficient (all נדרים being one "unit" for נסכים) – **קמ"ל**
 - 3 both require נסכים - נדבה, 1 נדר, 1 שלמים or 2 עולות (v. 2): even if he brings 2 עולות **או זבח**
 - 4 only requires 2 → **קמ"ל** needs 4 (שלמים) and 2 בנדר (or עולות) if he brings 4 עולות (v. 2): **קמ"ל** לפלא נדר **או שלמים**
 - 5 needed - even if he brings multiple offerings of one kind (flock/herd) – needs multiple נסכים **ר' יאשיהו** (מנחתו מן הבקר **או מן הצאן**)
 - 6 even if he brings multiple offerings at one time – each requires נסכים **כמספר** ... (v. 6)

- III Explication of end of משנה – requirement of מצורע to bring נסכים for his חטאת and אשם
- a Source: v. 7 sets 3 עשרונות for 3 lambs brought by מצורע (עשיר)
- i Proposal: perhaps these are an independent obligatory מנחה
- 1 Rejection: reference (v. 8) to המנחה implies that we've already been told about it
- ii Proposal: perhaps the flour comes without wine
- 1 Rejection: v. 9 alludes to all 3 offerings of the מצורע – עולה::עולה; חטאת::זבח; אשם::או
- 2 Question: why not infer both חטאת ואשם from זבח? (as we did to teach that שער נזיר can be burned under חטאת or אשם – from "זבח")
- (a) Answer: that is only when they function in parallel;
- (b) However: for מצורע, אשם is there to give him permit to partake of קדשים etc.; חטאת to achieve כפרה
- 3 Question: why not interpret זבח as including חטאת ואשם of נזיר?
- (a) Answer: end of v. 10 (re נזיר) is interpreted as applying to עולה and שלמים – not חטאת
- (i) Proof: איל (v. 11) was already implied; singled out to model – only בנדר ובנדבה – not חטאת
- 4 Question: why not infer עולת יולדת from עולה (v. 9) – instead of מצורע עולת
- (a) Answer (אבני): עולה יולדת is inferred from end of v. 9, per נתן ר':
- (i) לכבש: עולת יולדת (for נסכים)
- (ii) האחד "11th" of מעשה בהמה – which is unusual, as טפל (#11) is more stringent than original (#10)
- (b) Answer (רבא): only מצורע requires 3 ריבויין (it has 3 קרבנות)
- IV Continued exegesis of פרשת נסכים - all on v. 12
- a לאיל extends to אהרן's "private" ram brought on יוה"כ (requires נסכים)
- i Challenge: why not infer from מועדיכם
- ii Answer: that might only apply to קרבנות צבור
- 1 Challenge: why is this any different from עולת יולדת (חובת יחיד)?
- 2 Answer: that has no set time; perhaps the set time exempts from נסכים – קמ"ל
- b לאיל extends to פלגס (lamb in its 13th month – not yet an איל)
- i Note: this is only a valid extension according to ר' יוחנן, who sees פלגס as *sui generis*
- ii But: according to בר פדא, who regards פלגס as ספק, can't be addressed in תורה (doesn't address ספקות)
- 1 Background: פרה א:ג – if one brings a פלגס, he offers נסכי איל and it doesn't count as his זבח
- (a) בר פדא: he brings נסכי איל on condition – if it is a כבש, the rest are נדבה
- c האחד teaches that we don't distinguish between young and old oxen – all have same נסכים
- d או לאיל האחד teaches that we don't distinguish between 2-year old and 3-year old rams (as we do from 1 to 2 years)
- e או לשה בכבשים: we don't distinguish between female yearling and female who is two (as we do for males)
- f או בעזים: we don't distinguish between billy goat who is a yearling and a 2-year old (as we do with sheep/rams)
- i Story: רבא tested his students by asking how much is brought with רחלה
- ii Answered (correctly!): from שקלים ה:ג that there were four "seals" on the tokens purchased by נסכים-buyers:
- 1 גדי: for all goats, female of the flock and male yearling sheep
- 2 זכר: for male sheep (rams) above 13 months
- 3 עגל: for all bovines
- 4 חוטא: for 3 כבשים of the מצורע